

4244

30/4/04

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 29 augustus 2003, 24 oktober 2003 en 18 februari 2004;

Gelet op het ministerieel besluit van 21 november 2002 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 februari 2004, bekrachtigd op 05 maart 2004.

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

huis Verschelden met inbegrip van de muur met hekwerk en hekstijlen aan de straat, met uitzondering van de delen die behoren tot de bouwloten van de goedgekeurde verkaveling, gelegen te

Lede (Lede), Stationsstraat 3;

bekend ten kadaster:

Lede, 1ste afdeling, sectie F, perceelnummer 722h4 (delen).

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

huis Govaert, gelegen te

Wichelen (Wichelen), Margote 64;
bekend ten kadaster:
Wichelen, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummer 389C (deel).

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

huis zogenaamd "Villa Dora", gelegen te
Wichelen (Wichelen), Strijp 1;
bekend ten kadaster:
Wichelen, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummer 95V(deel).

Artikel 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt wordt door het uitzonderlijk karakter van volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De selectie biedt een verantwoorde staalkaart van enkele typologisch verschillende woningmodellen die een kwaliteitsvolle en representatieve uiting zijn van burgerlijke eclectische architectuur. Zij hebben tevens betrekking op de gaafst geconserveerde heren- en burgerhuizen binnen het oostelijke deel van de provincie Oost-Vlaanderen die op grond van toeschrijving of als bekend ontwerp aan het architecturaal oeuvre van bouwmeester Theophiel-Alexander Présiaux gerelateerd werden. De geselecteerde huizen illustreren een vorm van exclusieve woningbouw typerend voor eind 19de - begin 20ste eeuw en/of behoren binnen de landelijke woonkernen en de kleinere provinciale centra tot de meest opvallende huizen van hun tijd. De geselecteerde huizen getuigen architecturaal van een specifieke tijdsgeest en wooncultuur waarbij de eclectische vormentaal met divers materiaalgebruik, weelderige ornamentiek en doorgedreven detailafwerking bij uitstek aan de bouwheren toeliet hun welstand te etaleren en/of maatschappelijke status te affirmeren als burger met aanzien binnen de toenmalige dorpsgemeenschap. De jongste huizen zijn exemplarisch voor de zeer persoonlijke eclectische bouwstijl die bouwmeester Présiaux in zijn laat oeuvre ontwikkelde met een goed herkenbare eigenzinnige vormentaal en specifiek kleurgebruik.

In stedenbouwkundige context gezien accentueren de geselecteerde huizen door hun opvallend voorkomen een specifieke locatie: zij zijn bijgevolg ook betekenisvol voor de historisch gegroeide ruimtelijke structuur of verlenen een extra accent aan de omgevende ruimte; tot op heden vervullen ze er een belangrijke functie als referentiepunt of herkenningsteken binnen de omgeving.

De **historische waarde**, meer bepaald de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, en de **sociaal-culturele waarde** van het *huis Verschelden, met inbegrip van de muur met hekwerk en hekstijlen aan de straat, met uitzondering van de delen die behoren tot de bouwlotten van de goedgekeurde verkaveling*, gelegen te Lede, Stationsstraat 3

Als aanvankelijke fabrieksdirecteurswoning voor hemdenfabrikant Franciscus Verschelden nabij het station van Lede, opgericht in de periode 1899-1903 en waarvan het ontwerp voorlopig wordt toegeschreven aan bouwmeester Th. Présiaux, is het alleenstaande herenhuis een representatieve vertegenwoordiger van stijlvolle eclectische architectuur op het vlak van woningbouw voor de welvarende klasse. Het herenhuis bezit door de uitgesproken symmetrie en fraaie proporties een imposante allure. Het rijke koloriet van de gaaf bewaarde voorgevel, vooral bekomen door de contrastrijke combinatie van baksteen met diverse soorten kostbare natuursteen, en de uiterst verzorgde detailafwerking dragen bij tot het zeer prestigieus karakter van de woning, in overeenstemming met de status van de bouwheer. Ook de interieurafwerking getuigt van een exclusieve en luxueuse tijdseigen afwerking. Het decoratief ijzeren hekwerk van constructeur A. Korten en de fraaie gemetste hekstijlen van de voortuinafsluiting vormen een belangrijk bijhorend architecturaal element dat integrerend deel uitmaakt van het goed. Binnen de verstedelijkte stationsomgeving van Lede profileert dit

kwalitatief hoogstaand bouwwerk in eclectische stijl zich nadrukkelijk ten opzichte van de overige schaal van bebouwing.

De **historische waarde**, meer bepaald de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, en de **sociaal-culturele waarde** van het *huis Govaert*, gelegen te Wichelen, Margote 64

Als hoekhuis gebouwd in 1911-1912 in opdracht van onderwijzer Ph. Govaert naar ontwerp van bouwmeester Th. Présiaux. Het zeer specifiek voorkomen met een uitzonderlijke authenticiteit van dit burgerhuis wordt voornamelijk bepaald door de twee gaaf bewaarde zichtgevels uitgewerkt in verschillend gekleurde baksteen en met een detaillering representatief voor de typerende eclectische bouwstijl van bouwmeester Th. Présiaux. Ook de erker met bekroning op de afgeschuinde hoektravee is een extra accentuerend element. De oorspronkelijke binnenindeling met onder meer een enfilade van benedenkamers en authentieke interieurelementen zoals het tegeltapijt in de trapgang, de binnendeuren, de marmeren bekleding van de vele schouwmantels, illustreren een burgerlijke woonstijl in overeenstemming met de status van de bouwheer. Door haar opvallend en dominant karakter aan de steenweg Wetteren-Dendermonde verkreeg het huis ruimtelijk een betekenis als herkenningsteken binnen het tot een straatdorp geëvolueerde beeld voor de in de loop van de tweede helft van de 19de eeuw nieuw gecreëerde dorpskern.

De **historische waarde**, meer bepaald de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde, en de **sociaal-culturele waarde** van het huis zogenaamd "*Villa Dora*" gelegen te Wichelen, Strijp 1

Het alleenstaande burgerhuis, was in 1913 gebouwd naast de spoorlijn Gent-Dendermonde (1837) vlakbij de spoorweghalte van Wichelen. Typologisch en stilistisch is de woning exemplarisch voor de eclectische villa's van en toegeschreven aan bouwmeester Th. Présiaux. De constructie vertoont een asymmetrische opbouw, een rijk koloriet, gevarieerde muuropeningen, een opvallende loggia en kenmerkend torentje. Door zijn excentriek voorkomen dat extra in het oog springt binnen de agrarische omgeving bezit de pittoreske villa in de stationsbuurt een signaalwaarde.

Artikel 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994)

Brussel, 30-04-2004

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN